

Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22.04.1996, sp. zn. 2 Tzn 41/96, ECLI:CZ:NS:1996:2.TZN.41.1996.1

Číslo: 11/1997

Právní věta: Osoba, která odstraní z objektu, v němž se provádí domovní prohlídka, věc, jejíž nalezení je domovní prohlídkou sledováno, se nedopouští trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 odst. 2 písm. a) tr. zák. Podle okolností může jít o trestný čin nadržování podle § 166 odst. 1 tr. zák. nebo o jednání, kterým se ruší řízení a za které lze uložit pořádkovou pokutu podle § 66 odst. 1 tr. ř.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 22.04.1996

Spisová značka: 2 Tzn 41/96

Číslo rozhodnutí: 11

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Maření výkonu úředního rozhodnutí

Předpisy: 140/1961 Sb. § 171 odst. 2 písm. a)
§ 166 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

K stížnosti pro porušení zákona zrušil Nejvyšší soud České republiky rozsudek bývalého Lidového soudu v Poličce ze dne 3. 2. 1958 sp. zn. T 115/57 a zprostil obviněné obžaloby.

Z odůvodnění:

Rozsudkem býv. Lidového soudu v Poličce ze dne 3. 2. 1958 sp. zn. T 115/57 byli uznáni vinnými obviněná M. D. trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 písm. a) tr. zák. č. 86/1950 Sb., ve znění zák. č. 63/1956 Sb. (dále jen „tr. zák.“), a obviněný F. D. pomocí k trestnému činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 7 odst. 2, § 171 písm. a) tr. zák. a odsouzeni podle § 171 tr. zák. k nepodmíněným trestům odnětí svobody, a to obviněná M. D. na tři měsíce a obviněný F. D. na dva měsíce.

Podkladem odsuzujícího výroku bylo zjištění, že obviněná M. D. dne 1. 10. 1957 využila přestávky v domovní prohlídce prováděné u ní v Proseči a odnesla z domu krabici s 500 kusy cigaretových špiček ze slonoviny, ač jí bylo oznámeno, že účelem domovní prohlídky je zajistit kuřácké výrobky, a že obviněný F. D. dne 1. 10. 1957 převzal od obviněné M. D. krabici s 500 kusy cigaretových špiček, ač věděl, že v jejím domě byla prováděna domovní prohlídka a že tímto jednáním může způsobit její

ztížení.

Rozsudek nabyl právní moci v řízení před býv. Lidovým soudem v Poličce jako soudem prvního stupně.

Ministr spravedlnosti podal dne 15. 2. 1996 proti rozsudku býv. Lidového soudu v Poličce ve prospěch obviněných M. D. a F. D. s odkazem na ustanovení § 30 odst. 2 zák. č. 119/1990 Sb., ve znění pozdějších zákonů, stížnost pro porušení zákona. Namítl, že obvinění byli nesprávně uznáni vinnými, protože býv. Lidový soud v Poličce neučinil zjištění nutná pro posouzení, zda domovní prohlídka v domě obviněné M. D. a jejího manžela J.D. byla provedena v souladu se zákonem. Kromě toho ministr spravedlnosti poukázal na to, že i kdyby domovní prohlídka byla provedena v souladu se zákonem, neměl příkaz k provedení domovní prohlídky takový účinek, že by obviněné M. D. bylo zakázáno disponovat s majetkem. Podle ministra spravedlnosti skutečným důvodem odsouzení obou obviněných byla politická perzekuce bývalých živnostníků. V závěru stížnosti pro porušení zákona ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud vyslovil vytýkané porušení zákona, ke kterému došlo v neprospěch obviněných, aby zrušil napadený rozsudek, aby zrušil také další obsahově navazující rozhodnutí a aby dále postupoval podle § 271 odst. 1 tr. ř., tj. aby sám ve věci rozhodl.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 1 tr. ř. správnost všech výroků napadeného rozsudku, jakož i řízení, jež mu předcházelo, a shledal, že zákon byl porušen.

Skutková zjištění, z nichž býv. Lidový soud v Poličce vycházel, jsou správná, neboť odpovídají provedeným důkazům. Pochybení býv. Lidového soudu v Poličce nespočívá v tom, že tento soud nezjišťoval, zda domovní prohlídka, uskutečněná v rámci trestního řízení vedeného proti manželu obviněné M. D., byla provedena v souladu se zákonem, protože takové zjištění nebylo pro rozhodnutí ve věci obviněné M. D. a v návaznosti na to ani ve věci obviněného F. D. nutné. I bez takového zjištění je totiž možno učinit závěr, že právní posouzení věci podle ustanovení § 171 písm. a) tr. zák. o trestném činu maření výkonu úředního rozhodnutí nepřicházelo v úvahu.

Trestného činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 písm. a) tr. zák. se dopustil ten, kdo mařil nebo ztěžoval výkon rozhodnutí národního výboru, jeho výkonného orgánu, soudu nebo jiného úřadu nebo veřejného orgánu tím, že zničil, poškodil, učinil neupotřebitelnou, zatajil, zcizil nebo odstranil věc, které se toto rozhodnutí týkalo. Jde o skutkovou podstatu obdobnou současné skutkové podstatě ustanovení § 172 odst. 2 písm. a) tr. zák. č. 140/1961 Sb., ve znění pozdějších zákonů.

Postup orgánů činných v trestním řízení při domovní prohlídce upravovala ustanovení § 91 až § 95 tr. ř. (zák. č. 64/1956 Sb.). Z těchto ustanovení nevyplývalo, že by příkaz k domovní prohlídce nebo jakýkoli jiný akt, který byl součástí domovní prohlídky, měl účinek spočívající v tom, že by bylo zakázáno nakládání s věcmi nacházejícími se v objektu, v němž měla být domovní prohlídka provedena. Pokud trestní řád s nějakým rozhodnutím spojoval takový účinek, výslovně to stanovil, např. v § 362 odst. 3, ve spojitosti se zajištěním výkonu trestu propadnutí jmění. Jestliže účelem domovní prohlídky bylo nalézt určitou věc a jestliže nějaká osoba tuto věc odstranila z objektu, kde byla domovní prohlídka prováděna, nemělo jednání takové osoby povahu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 písm. a) tr. zák. Podle okolností mohlo jít o trestný čin nadržování podle § 163 tr. zák. nebo o jednání, kterým tato osoba rušila řízení a za které mohla být potrestána pořádkovou pokutou podle § 74 odst. 1 tr. ř. (zák. č. 64/1956 Sb.). V této souvislosti je možno odkázat např. na to, že podle § 85 odst. 1 tr. ř. (zák. č. 64/1956 Sb.), pokud někdo měl u sebe věc důležitou pro trestní řízení, byl povinen ji na vyzvání vydat orgánu činnému v trestním řízení, přičemž ve vyzvání musel být upozorněn na to, že nevydá-li věc, může mu být odňata, a na jiné následky nevyhovění, jimiž byla s výslovným odkazem na ustanovení § 74 tr. ř. míněna pořádková pokuta. Příkaz k domovní prohlídce neměl povahu rozhodnutí, které by se týkalo věci, jejíž nalezení bylo domovní prohlídkou sledováno. Proto odstranění takové věci nebylo trestným činem maření výkonu úředního rozhodnutí.

Obžaloba byla podána na obviněnou M. D. pro trestný čin spekulace podle § 134a odst. 1 tr. zák. a na obviněného F. D. pro pomoc k trestnému činu spekulace podle § 7 odst. 2, § 134a odst. 1 tr. zák. Býv. Lidový soud v Poličce učinil sice správný závěr, že toto právní posouzení věci je neopodstatněné, avšak chybně kvalifikoval jednání obviněné M. D. jako trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 písm. a) tr. zák. a jednání obviněného F. D. jako pomoc k trestnému činu maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 7 odst. 2, § 171 písm. a) tr. zák. K tomu je třeba dodat, že býv. Lidový soud v Poličce uznal oba obviněné vinnými podle přísnějšího ustanovení, než podle kterého bylo jejich jednání posuzováno v obžalobě, avšak na možnost přísnějšího posouzení obviněné neupozornil podle § 239 odst. 2 tr. ř. ani podle § 202 tr. ř. (zák. č. 64/1956 Sb.). Na trestný čin spekulace podle § 134a odst. 1 tr. zák. byla stanovena sazba odnětí svobody až na tři roky, zatímco na trestný čin maření výkonu úředního rozhodnutí podle § 171 tr. zák. byla stanovena sazba odnětí svobody až na pět let.

Pro úplnost je třeba býv. Lidovému soudu v Poličce vytknout také to, že v protokole o hlavním líčení není uvedeno úplné složení senátu, který ve věci rozhodoval. V protokole je totiž uvedeno pouze jméno předsedy senátu a jednoho soudce z lidu. Avšak postupem podle § 58 odst. 4 tr. ř. předseda senátu Nejvyššího soudu ověřil, že ve skutečnosti rozhodoval senát správně složený z předsedy a dvou soudců z lidu a že tedy jde jen o neúplnost protokolu o hlavním líčení, a nikoli o nesprávné obsazení soudu.

Ze způsobu, jímž býv. Lidový soud v Poličce odůvodnil napadený rozsudek, nevyplývá, že by k porušení zákona došlo z důvodů uvedených v § 1 odst. 1 zák. č. 119/1990 Sb., ve znění pozdějších zákonů. Soud nezdůvodnil žádný z výroků rozsudku např. třídním původem obviněných, jejich příslušností k určité sociální vrstvě, jejich poměrem k politickému režimu apod., ale hodnotil jejich čin jako jednání neukázněných občanů.

Ze všech těchto důvodů Nejvyšší soud vyslovil, že napadeným rozsudkem byl porušen zákon v ustanovení § 171 písm. a) tr. zák. v neprospěch obviněné M. D. a v ustanoveních § 7 odst. 2, § 171 písm. a) tr. zák. v neprospěch obviněného F. D., zrušil napadený rozsudek, zrušil také všechna další obsahově navazující rozhodnutí, která zrušením napadeného rozsudku pozbyla podkladu, a zprostil oba obviněné obžaloby proto, že skutek, pro který byla podána obžaloba, není trestným činem.